

Auto-immuunziekten DLE & SLE

Net als mensen kunnen honden ook auto- immuunziekten krijgen. Het immuunsysteem bestaat uit een grote groep verschillende cellen en eiwitten. Deze cellen en eiwitten komen overal in het hele lichaam voor. Hun belangrijkste functie is het opruimen van infecties en het opruimen van celresten die overbodig zijn geworden. Om dit werk goed te kunnen doen, is het essentieel dat het immuunsysteem dus vreemde infectieuze ziekteverwekkers moet kunnen herkennen.

Maar soms gaat er ergens iets mis en keert het immuunsysteem zich tegen lichaamseigen cellen en eiwitten. Dan is er sprake van een auto- immuunziekte. Deze kan schade veroorzaken aan bijvoorbeeld het orgaan waarin deze cellen voorkomen. Maar er is ook sprake van een auto- immuunziekte als bij het opruimen van wél overbodig geworden celresten toch ontstekingsverschijnselen ontstaan, zoals koorts, zwellingen, roodheid, pijn of ziektegevoel. Er zijn heel veel verschillende soorten auto-immuunziekten. Van relatief onschuldige huidallergieën tot zeer ernstige ziekten als DLE en SLE, die het hele lichaam kunnen ontwrichten.

Lupus

In de jaren '70 van de vorige eeuw kwam er een agressieve huidziekte bij collies, shelties en kruisingen daarvan voor, die 'hidradenitis suppurativa' werd genoemd. Een tiental jaren later werden honden van dezelfde rassen met het identieke klinische beeld gediagnosticeerd met bullous pemphigoïde (BP). Bij deze honden werd de initiële diagnose door middel van microscopisch onderzoek gesteld.

Desondanks bleek het fenotype van de patiënten duidelijk te verschillen van honden waarvan bekend is dat zij lijden aan de hondse versie van menselijke bullous pemphigoïde. Vandaar dat deze verschillen deden twifelen aan de validiteit van de eerder gestelde diagnose BP.

In 1995 werd een macro- en microscopisch identieke ziekte onder dezelfde rassen vastgesteld die de naam 'idiopathische ulceratieve dermatosis' kreeg.

Een verwantschap met familiale dermatomyositis werd vermoed. In 2001 onderzochten twee wetenschappers, Jackson en Olivry, de historische, klinische en histologische kenmerken van dit syndroom en melden een duidelijk onderscheid met juveniele dermatomyositis. Vanwege de unieke microscopische karakteristieken, kreeg deze aandoening de naam vesiculaire cutaneous lupus erythematosus (VCLE).

DLE

De DLE of discoïde lupus erythematosus is een auto- immuunziekte waarvan niet bekend is waardoor het ontstaat. Bij DLE richt het auto-immuunsysteem van de hond zich tegen het eigen lichaam, waarbij vooral het aantal B- en T-cellen (de lymfocyten) wordt aangetast. Onderzoekers nemen aan dat meerdere factoren een rol spelen in het

ontstaan van de ziekte, zoals genetische en hormonale factoren. Ook medicatie en/of virale of bacteriologische invloeden kunnen meespelen. DLE is, in tegenstelling tot SLE (systemische lupus erythematosus) relatief onschuldig en beperkt zich tot de huid.

DLE komt vaker voor bij collies en is niet geslachts- of leeftijdsgebonden. Bij DLE is sprake van depigmentatie, rode vlekken en schilfering van de neusspiegel gevolgd door zweren, korstvorming en kloven. In ernstige gevallen breiden de plekken zich uit over de hele neusrug, lippen, bekholte, oogleden, oren en poten.

De hond heeft in meer of mindere mate last van jeuk en pijn maar toont niet echt ziek. Ultraviolet licht kan de symptomen verergeren en daarom verdient het aanbeveling tijdens de zomermaanden direct zonlicht te vermijden.

SLE

SLE of systemische lupus erythematosus is een bij de collie gelukkig vrij zeldzame auto-immuunziekte. Deze aandoening is chronisch en de ziekte kan tijdens het leven van de hond variëren in ernst. Net als bij DLE is het niet bekend waardoor het ontstaat. Anders dan bij DLE, tast SLE niet alleen de huid aan, maar ook de organen (nieren, hart), gewrichten en het zenuwstelsel. SLE komt bij reuen en teven voor en is niet leeftijdsgebonden.

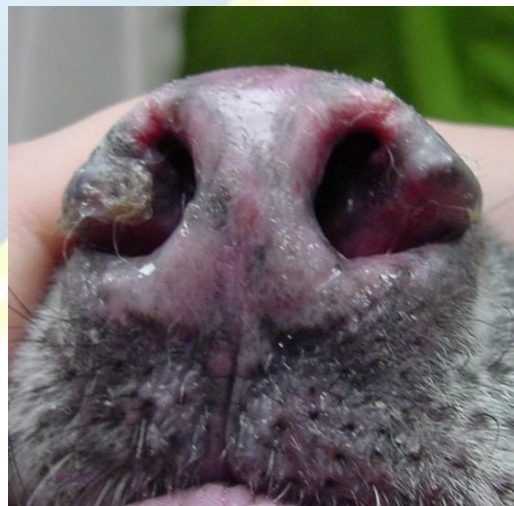
Er zijn gevallen bekend die ontstekingen aan het hartzakje kregen, vergrote lymfeknopen, gewrichtsontstekingen en zelfs hersenvliesontstekingen en toevallen. De aangetaste huid vertoont niet alleen zweren, blaren en kloven (met name op het hoofd), maar ook ernstige roos en/of kaalheid en zweren en blaren op de voetzolen.

De diagnose van DLE of SLE is niet makkelijk te stellen. DLE wordt gesteld op basis van een uitgebreid onderzoek, waaronder het nemen van huidbiopten. Bij SLE is het stellen van een diagnose nog lastiger, gezien de vele verschillende symptomen. Ook hier is een huid- en een bacteriologisch onderzoek heel belangrijk om een bacteriële infectie, demodicosis of leishmaniasis uit te sluiten. Daarnaast zijn er ook geen specifieke diagnostische testen voor SLE. De enige test die redelijk betrouwbaar is (echter niet 100%), is de ANA-test. Deze antinucleaire antilichamentest is een serologische test die via een titer het aantal antilichamen test. De ANA-test heeft overigens geen zin bij het vaststellen van DLE, omdat deze meestal negatieve waarden oplevert.

De diagnose is uiteindelijk een optelsom van een aantal criteria, waarbij men meestal niet verder komt dan een waarschijnlijkheidsdiagnose.

Behandeling

Milde gevallen van DLE kunnen vaak onder controle worden gehouden door corticosteroïde of zonnebrandcrèmes. Wanneer de hond hier niet voldoende op reageert, kan een combinatie van tetracycline en niacinamide worden gegeven, hoewel het effect daarvan pas na minimaal 8 weken zichtbaar is. Daarnaast kan vitamine E in combinatie met omega 3 en 6 worden gegeven. Tijdens een heftige episode kan ook prednison worden gegeven, eventueel in combinatie met azathioprine. Hoewel DLE niet te genezen is, is de prognose voor deze auto-immuunziekte redelijk gunstig, aangezien de hond een kwalitatief goed

leven kan leiden al dan niet in combinatie met een lage dosering medicatie.

Lijders aan SLE krijgen helaas een minder gunstige prognose. De prognose van SLE is onvoorspelbaar en individueel afhankelijk van de uitgebreidheid van de ziekteverschijnselen en aangetaste organen. In het algemeen geldt dat hoe sneller de diagnose is gesteld en hoe eerder met de behandeling is begonnen, hoe beter de prognose is. Maar er zijn aanwijzingen dat ca. 40% van alle SLE-patiënten binnen een jaar overleden zijn door complicaties van de ziekte of door bijwerkingen van de medicatie. Deze medicatie bestaat uit een hoge dosering prednison, dexamethason (voor collies kan dit gevaarlijk zijn), eventueel in combinatie met azathioprine of chloorambucil.

Bronnen

1. Ontrafeling van de auto-immuunreactie bij SLE, door drs. J.H. Fransen, 2012, UMC Radboud, Auto-immuunziekten.
2. Rossi, Michael A., et al. Generalized canine discoid lupus erythematosus responsive to tetracycline and niacinamide therapy. *Journal of the American Animal Hospital Association*.
3. Milam, Emily C., Sarika Ramachandran, and Andrew G. Franks. Treatment of Scarring Alopecia in Discoid Variant of Chronic Cutaneous Lupus Erythematosus With Tacrolimus Lotion, 0.3%. *JAMA dermatology* (2015).
4. Jackson, Hilary A., et al. Immunopathology of vesicular cutaneous lupus erythematosus in the rough collie and Shetland sheepdog: a canine homologue of subacute cutaneous lupus erythematosus in humans. *Veterinary dermatology* 15.4 (2004): 230-239.
5. Huidaandoeningen bij hond en kat, door dr. M. Vroom, veterinar dermatologe, publ. Diergeneeskundig Memorandum, maart 2006.

Foto's

1. dawgbusiness.blogspot.com
2. www.prodoggroomingsupplies.com